Jméno: _____ Datum: _____ Body: _____

Ochrana osobních údajů & vaše práva

Osobní údaje, práva na soukromí (GDPR, CCPA), datoví makléři, cookies, phishing, VPN a bezpečnější účty

PŘEHLED VÝUKY: OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

INFORMOVANÍ

ZNEJTE SVÉ ÚDAJE

Co se shromažďuje a proč

SEBEVĚDOMÍ

PRÁVA NA SOUKROMÍ

Práva podle GDPR a CCPA/CPRA

OSTRAŽITÍ

CHYTRÉ NÁVYKY

MFA, aktualizace a odhalování podvodů

Vítejte! Tento balíček aktivit vám pomůže převzít kontrolu nad vašimi osobními údaji. Prozkoumáte práva na soukromí podle GDPR a CCPA, datové makléře, souhlas s cookies, oprávnění aplikací, phishing, veřejnou Wi-Fi, VPN a MFA.

KONTROLNÍ BODY PRACOVNÍHO LISTU

- ☐ **Část 1-4: Poznejte svá práva na soukromí a bezpečné návyky.**
- ☐ **Část 5-7: Vyřešte křížovku a osmisměrku.**
- ☐ **Část 8-9: Vyřešte případové studie a šifrovací výzvu.**
- ☐ **Část 10: Projděte si stránky se základními i pokročilými FAQ.**
- ☐ **Část 11: Prozkoumejte 10 zajímavých faktů z praxe.**
- ☐ **Bonus: výzva Mysli rychle.**

Otevřete průvodce ochranou soukromí dat na VPN.com

URL: https://www.vpn.com/cs/kyberneticka-bezpecnost/soukromi-dat/

Váš studijní plán ochrany osobních údajů

- Pochopte svá práva na soukromí podle GDPR a kalifornského zákona CCPA.
- Rozpoznejte, jak datoví makléři, cookies a aplikace shromažďují osobní údaje.
- Uplatňujte minimalizaci údajů tím, že sdílíte jen to, co služba skutečně potřebuje.
- Rozhodujte se informovaně u cookie lišt a žádostí o oprávnění aplikací.
- Snižte riziko phishingu, úniků dat a veřejné Wi-Fi pomocí MFA a aktualizací.

POKYNY K PRŮVODCI OCHRANOU SOUKROMÍ DAT

Odpovězte na otázky s výběrem z možností a otázky typu pravda/nepravda, doplňte věty pomocí zásobníku slov, přiřaďte definice a vyřešte křížovku a osmisměrku. Využijte své znalosti k ochraně vlastních osobních údajů. Zakončete bonusovou aktivitou Mysli rychle.

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ A VAŠE PRÁVA (ÚVOD)

Ochrana soukromí dat je vaše schopnost kontrolovat, jak se vaše osobní údaje shromažďují, používají, ukládají a sdílejí. Zákony jako GDPR a CCPA vám dávají práva, zatímco návyky jako silná hesla, MFA a uvážlivé sdílení mohou pomoci snížit riziko.

PŘEČTĚTE SI POZORNĚ KAŽDÝ KONTROLNÍ BOD A VYBERTE NEBO NAPIŠTE SPRÁVNOU ODPOVĚĎ.

Kontrolní bod 1: Výzva s výběrem odpovědí

1 **1. Která možnost nejlépe vystihuje zásadu minimalizace údajů?**

- A. Sdílet jen údaje, které služba potřebuje ke svému účelu
- B. Dát každé aplikaci plný přístup, aby bylo nastavení snazší
- C. Vyplňovat všechna nepovinná pole v registračních formulářích
- D. Používat jedno heslo opakovaně, aby se účty snáze spravovaly

2 **2. Jaký krok se doporučuje, pokud web, který používáte, oznámí únik dat?**

- A. Změňte dané heslo a zapněte MFA, kde je k dispozici
- B. Použijte stejné heslo i u nového účtu
- C. Odpovězte na e-mail o úniku a uveďte svůj PIN
- D. Ignorujte to, úniky dat jsou málokdy důležité

3 **3. Co je podle pravidel EU platný souhlas se sledovacími cookies?**

- A. Aktivní zaškrtnutí nezaškrtnutého políčka po jasném poučení
- B. Předem zaškrtnutá políčka v cookie liště nebo při registraci
- C. Pouhé pokračování v posouvání nebo procházení webu
- D. Upozornění skryté v obchodních podmínkách webu

4 **4. Jaké právo mají kalifornští spotřebitelé podle CCPA?**

- A. Odmítnout (opt-out) prodej nebo sdílení svých údajů
- B. Dostat pevný poplatek za každou žádost o údaje
- C. Požadovat odstranění jakékoli aplikace z obchodů s aplikacemi
- D. Zablokovat veškerý sběr údajů všemi firmami

5 **5. Co hlavně dělá VPN, když se připojíte k veřejné Wi-Fi?**

- A. Šifruje provoz mezi vaším zařízením a serverem VPN
- B. Zabrání webům ukládat jakékoli cookies
- C. Nahrazuje potřebu MFA
- D. Odstraní malware, který už v zařízení je

Kontrolní bod 2: Výzva Pravda/Nepravda

6 Otázka tf 6

6. Ochrana osobních údajů a zabezpečení dat znamenají totéž.

○ Pravda ○ Nepravda

7 Otázka tf 7

7. GDPR se může vztahovat i na firmy mimo EU, které nabízejí služby lidem v EU.

○ Pravda ○ Nepravda

8 Otázka tf 8

8. Používání VPN zabrání webům sledovat vás pomocí cookies.

○ Pravda ○ Nepravda

9 Otázka tf 9

9. Sdílení menšího množství osobních údajů online může snížit škody způsobené únikem dat.

○ Pravda ○ Nepravda

10 Otázka tf 10

10. CCPA umožňuje spotřebitelům odmítnout (opt-out) prodej nebo sdílení jejich údajů.

○ Pravda ○ Nepravda

Kontrolní bod 3: Doplňování klíčových pojmů

Přečtěte si každou větu níže a doplňte do vynechaného místa správný termín ze zásobníku slov.

1. Podle GDPR musí být _____ svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný, takže předem zaškrtnutá políčka se nepočítají.

2. Takzvaný _____ shromažďuje informace z veřejných rejstříků, aplikací a nákupů, aby vytvářel a prodával profily lidí.

3. SMS tvrdící, že je vaše zásilka zadržena, a žádající vás o „potvrzení" údajů z karty je typickým pokusem o _____ .

4. HTTPS používá _____ , které pomáhá chránit data při přenosu mezi vaším prohlížečem a webem.

5. Když sdílíte jen ty údaje, které registrační formulář skutečně potřebuje, uplatňujete zásadu _____ údajů.

6. Právo na _____ vám umožňuje požádat organizaci o smazání vašich osobních údajů, i když platí výjimky.

ZÁSOBNÍK SLOV

COOKIE DATOVÝ MAKLÉŘ MINIMALIZACE OPT-OUT PHISHING SOUHLAS ŠIFROVÁNÍ VÝMAZ

Sem napište své odpovědi:

1. **2.**

3. **4.**

5. **6.**

Kontrolní bod 4: Přiřazování pojmů ochrany soukromí

PŘIŘAZOVÁNÍ DEFINIC

Přiřaďte každý slovníčkový pojem vlevo k jeho správné definici vpravo zapsáním odpovídajícího písmene (A–H) do vyplnitelného pole.

☐	1. Právo na výmaz	A	Kalifornské právo zakázat firmě prodávat nebo sdílet vaše údaje.
☐	2. Právo na opt-out	B	Právo podle GDPR na vymazání vašich osobních údajů, s výhradou výjimek.
☐	3. Minimalizace údajů	C	Malý soubor v prohlížeči, který slouží ke sledování vaší aktivity napříč weby.
☐	4. Šifrování	D	Svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle.
☐	5. Datový makléř	E	Shromažďování pouze osobních údajů nutných pro stanovený účel.
☐	6. Souhlas	F	Falešné zprávy, které lidi lstí přimějí prozradit údaje nebo přihlašovací údaje.
☐	7. Phishing	G	Zakódování dat tak, aby je mohl přečíst jen ten, kdo má správný klíč.
☐	8. Sledovací cookie	H	Firma, která sestavuje a prodává osobní profily z mnoha zdrojů.

Kontrolní bod 5: Křížovka

Vyřešte křížovku zapisováním písmen do aktivních bílých políček. Čísla odpovídají nápovědám níže.

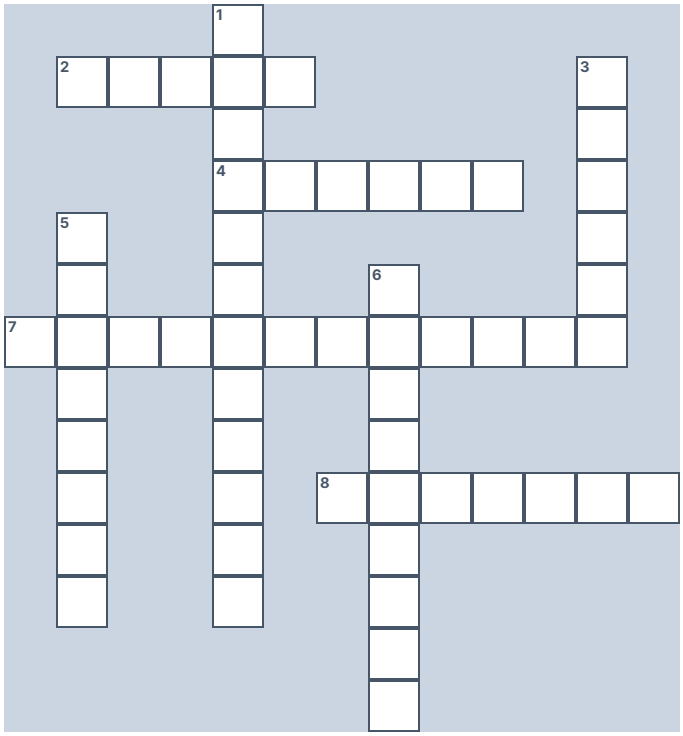

VODOROVNÉ NÁPOVĚDY

2. Právo požádat organizaci o smazání vašich osobních údajů (5)

4. Právo podle CCPA zastavit prodej nebo sdílení vašich údajů (bez spojovníku) (6)

7. ___ údajů: shromažďování jen toho, co je nutné pro stanovený účel (12)

8. Svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle k použití údajů (7)

SVISLÉ NÁPOVĚDY

1. Firma, která sestavuje a prodává profily lidí (dvě slova dohromady) (12)

3. Malý soubor v prohlížeči, který může sledovat vaši aktivitu napříč weby (6)

5. Falešné zprávy, které vás lstí přimějí prozradit přihlašovací údaje nebo údaje z karty (8)

6. Zakódování dat tak, aby je mohl přečíst jen ten, kdo má správný klíč (9)

Kontrolní bod 5, alternativa: Přístupná zadání křížovky

Uživatelé čteček obrazovky a klávesnice mohou odpovědi křížovky zapisovat přímo do textových polí níže.

VODOROVNÉ NÁPOVĚDY

2 vodorovně: Právo požádat organizaci o smazání vašich osobních údajů (5 písmen):

4 vodorovně: Právo podle CCPA zastavit prodej nebo sdílení vašich údajů (bez spojovníku) (6 písmen):

7 vodorovně: ___ údajů: shromažďování jen toho, co je nutné pro stanovený účel (12 písmen):

8 vodorovně: Svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle k použití údajů (7 písmen):

SVISLÉ NÁPOVĚDY

1 svisle: Firma, která sestavuje a prodává profily lidí (dvě slova dohromady) (12 písmen):

3 svisle: Malý soubor v prohlížeči, který může sledovat vaši aktivitu napříč weby (6 písmen):

5 svisle: Falešné zprávy, které vás lstí přimějí prozradit přihlašovací údaje nebo údaje z karty (8 písmen):

6 svisle: Zakódování dat tak, aby je mohl přečíst jen ten, kdo má správný klíč (9 písmen):

Kontrolní bod 6: Hledání skrytých slov

Najděte 8 klíčových pojmů skrytých v mřížce níže. Slova mohou být vodorovně, svisle nebo úhlopříčně.

Ř	T	T	Z	Ů	C	Ž	P	V	Ě	K	G	Ž	D	Ň
É	Ď	U	Ř	X	Q	C	H	Ú	B	S	A	Ž	O	D
L	L	O	A	Ď	Ó	Ď	I	É	G	O	I	D	S	Ř
K	E	T	N	E	I	Š	S	Ž	T	U	É	Ř	Ů	E
A	I	P	A	Á	Ř	P	H	O	Q	H	U	Y	Š	R
M	K	O	J	S	U	Š	I	Č	Ň	L	Ý	B	I	Ě
Ý	O	Š	X	W	Í	A	N	S	Ž	A	Ý	Ý	F	L
V	O	F	I	N	S	J	G	N	M	S	Ť	P	R	G
O	C	R	Ř	G	Ž	Á	Ó	Ů	Ě	Ú	C	Ý	O	Š
T	Ý	B	G	M	Ž	F	J	Ó	Q	O	X	C	V	N
A	M	I	N	I	M	A	L	I	Z	A	C	E	Á	Ž
D	Z	Ě	Ý	P	W	Ú	L	Ů	Q	B	Ó	V	N	Ť
N	F	V	Ý	M	A	Z	Ů	Č	Ý	Ú	K	S	Í	Á
X	Ž	Y	N	Š	R	X	H	P	D	Á	Č	J	Ř	V
W	X	L	Í	H	U	H	Ě	B	E	I	K	Ť	Š	V

SEZNAM SLOV

VÝMAZ OPTOUT MINIMALIZACE ŠIFROVÁNÍ DATOVÝMAKLÉŘ SOUHLAS PHISHING COOKIE

Kontrolní bod 6, alternativa: Přístupné přiřazování slovíček

Přiřaďte každý z 8 slovníčkových pojmů z osmisměrky k jeho správné definici zapsáním písmene (A–H) do prázdného pole.

POJMY SLOVNÍ ZÁSOBY

- **A. VÝMAZ**
- **B. OPTOUT**
- **C. MINIMALIZACE**
- **D. ŠIFROVÁNÍ**
- **E. DATOVÝMAKLÉŘ**
- **F. SOUHLAS**
- **G. PHISHING**
- **H. COOKIE**

DEFINICE A POLE K PŘIŘAZENÍ

1. Právo podle CCPA zastavit prodej nebo sdílení vašich údajů (bez spojovníku).
2. Svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle k použití údajů.
3. Firma, která sestavuje a prodává profily lidí (dvě slova dohromady).
4. Právo požádat organizaci o smazání vašich osobních údajů.
5. ___ údajů: shromažďování jen toho, co je nutné pro stanovený účel.
6. Falešné zprávy, které vás lstí přimějí prozradit přihlašovací údaje nebo údaje z karty.
7. Malý soubor v prohlížeči, který může sledovat vaši aktivitu napříč weby.
8. Zakódování dat tak, aby je mohl přečíst jen ten, kdo má správný klíč.

Kontrolní bod 7: Výzva s přeházenými slovy

Přeuspořádejte písmena níže a odhalte klíčové pojmy a termíny kybernetické bezpečnosti. Odpovědi pište do připravených polí.

1. AMVZÝ
2. EIMAMACNIZLI
3. DAAMÉKTÝŘVLO
4. SNGIHPHI
5. OTTOUP
6. NRIÁVŠOÍF
7. SALSOHU
8. OECIKO

Bonusová aktivita: Mysli rychle

3 ODPOVĚDI V KAŽDÉ KATEGORII. VYHRÁVÁ, KDO PRVNÍ VYPLNÍ CELÝ SEZNAM.

1	Kroky, které je třeba podniknout po úniku dat			
2	Aplikace, které chtějí znát vaši polohu			
3	Nastavení soukromí, která je dobré zkontrolovat na novém telefonu			
4	Známky toho, že je počítač nakažený			
5	Známky, že zpráva může být phishing			
6	Důvody, proč aktualizovat software			
7	Osobní údaje, které na sociální sítě nepatří			
8	Způsoby, jak chránit své účty			
9	Informace, které byste nikdy neměli sdílet			
10	Účty, které by měly mít zapnuté MFA			
11	Věci, které si zálohujete			
12	Místa, kde můžete používat veřejnou Wi-Fi			
13	Co udělat po úniku dat			
14	Firmy, které mohou shromažďovat údaje o vašem prohlížení			
15	Varovné signály v e-mailu			

Kontrolní bod 8: Případové studie ochrany osobních údajů

Použijte naučené pojmy na reálné scénáře níže.

PŘÍPADOVÁ STUDIE 1: ŽÁDOST O SMAZÁNÍ DAT NA WEBU

Scénář: Maya, která žije ve Francii, před dvěma lety zrušila svůj účet v nákupní aplikaci, ale stále od ní dostává marketingové e-maily. Chce, aby aplikace smazala její osobní údaje na základě práva na výmaz podle GDPR.

Otázka k diskusi: Jaké kroky může Maya podniknout a jaké údaje si aplikace může zákonně ponechat?

PŘÍPADOVÁ STUDIE 2: KVÍZOVÁ APLIKACE A OPRÁVNĚNÍ

Scénář: Bezplatná aplikace s osobnostním kvízem chce po Leovi jeho polohu, kontakty, mikrofon a datum narození, než může začít.

Otázka k diskusi: Která oprávnění se zdají zbytečná a jaké možnosti má Leo, aby omezil, kolik toho sdílí?

Kontrolní bod 9: Dešifrování šifry

Lidé, kteří dbají na soukromí, se před sdílením osobních údajů online zastaví. Pomocí klíče písmeno–číslo níže dešifrujte zprávu tak, že do prázdných polí napíšete odpovídající písmena.

ŠIFROVACÍ KLÍČ PÍSMENO–ČÍSLO

A=1 Á=2 B=3 C=4 Č=5 D=6 Ď=7 E=8 É=9 Ě=10 F=11 G=12 H=13 I=14
Í=15 J=16 K=17 L=18 M=19 N=20 Ň=21 O=22 Ó=23 P=24 Q=25 R=26 Ř=27 S=28
Š=29 T=30 Ť=31 U=32 Ú=33 Ů=34 V=35 W=36 X=37 Y=38 Ý=39 Z=40 Ž=41

24	27	8	19	39	29	18	8	16	30	8		20	8	41

28	6	15	18	15	30	8		22	20	18	14	20	8

Dešifrovaná zpráva:

TIP: KAŽDÉ ČÍSLO PŘEDSTAVUJE POZICI DANÉHO PÍSMENE V ABECEDĚ (NAPŘ. 1 = A, 2 = B, 41 = Ž).

Kontrolní bod 10: Základní FAQ o ochraně osobních údajů (část A)

Projděte si časté otázky a odpovědi o ochraně vašich osobních údajů.

Q1: Jaký je rozdíl mezi soukromím dat a zabezpečením dat?

Soukromí je vaše kontrola nad tím, jak se osobní údaje shromažďují, používají a sdílejí; zabezpečení je ochrana, která je chrání před neoprávněným přístupem.

Q2: Co je GDPR?

Obecné nařízení EU o ochraně osobních údajů, které se uplatňuje od 25. května 2018, stanoví pravidla pro zpracování osobních údajů a dává jednotlivcům práva k nim [1].

Q3: Co je CCPA?

Kalifornský zákon o ochraně soukromí spotřebitelů ve znění CPRA dává obyvatelům právo vědět, jaké údaje se o nich zpracovávají, a právo je smazat, opravit a odmítnout jejich prodej nebo sdílení [4].

Q4: Co znamená minimalizace dat?

Používání pouze osobních údajů, které jsou přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah pro daný účel; jako uživatel ji můžete uplatnit tím, že budete sdílet méně [1].

Q5: Co jsou oprávnění aplikací?

Nastavení, která aplikacím umožňují přístup k vaší poloze, kontaktům nebo fotkám; jejich kontrola a vypnutí nepotřebných může omezit sběr údajů [8].

Kontrolní bod 10: Základní FAQ o ochraně osobních údajů (část B)

Projděte si časté otázky a odpovědi o ochraně vašich osobních údajů.

Q6: Co dělá HTTPS pro mé soukromí?

HTTPS šifruje data mezi vaším prohlížečem a webem, ale i podvodné weby mohou HTTPS používat, takže zámek nedokazuje, že je web důvěryhodný [10].

Q7: Co je právo na výmaz?

Podle článku 17 GDPR můžete v určitých případech požádat organizaci o výmaz vašich údajů; toto právo není absolutní a má výjimky [1].

Q8: Co se považuje za platný souhlas?

Jasný potvrzující úkon, například zaškrtnutí nezaškrtnutého políčka po jasném poučení; předem zaškrtnutá políčka, mlčení ani posouvání se nepočítají [2].

Q9: Co dělá heslo silným?

Nejvíc záleží na délce: NIST žádá, aby weby u hesel používaných samostatně vyžadovaly alespoň 15 znaků a umožňovaly správce hesel [11].

Q10: Co mám dělat po úniku dat?

Změňte dotčená hesla, zapněte MFA, sledujte své účty a zvažte bezplatné zmrazení úvěrových záznamů (credit freeze); IdentityTheft.gov uvádí kroky k nápravě [9].

Kontrolní bod 10: Pokročilé FAQ o soukromí (část C)

Prozkoumejte hlubší otázky o právních základech, cookies, sledování, datových makléřích a vašich právech online.

Q1: Vyžaduje podle GDPR veškeré zpracování údajů můj souhlas?

Ne. Souhlas je jedním ze šesti právních základů v článku 6; mezi další patří smlouva, právní povinnost a oprávněné zájmy [1].

Q2: Kde se GDPR uplatňuje?

Na organizace usazené v EU a na organizace mimo EU, které lidem v EU nabízejí zboží či služby nebo monitorují jejich chování [1].

Q3: Potřebují weby souhlas se všemi cookies?

Ne vždy. Nezbytně nutné cookies jsou obecně vyňaty, ale cookies, které nezbytné nejsou, například sledovací, vyžadují předchozí platný souhlas [3].

Q4: Jaké je riziko sledovačů třetích stran pro soukromí?

Sledovače třetích stran vás mohou sledovat napříč mnoha weby, aby zobrazovaly cílenou reklamu; pomoci může mazání cookies a úprava nastavení soukromí [8].

Q5: Co je datový makléř?

Firma, která shromažďuje osobní údaje z různých zdrojů a prodává je jiným společnostem; obyvatelé Kalifornie mohou o výmaz požádat přes státní platformu DROP [5].

Kontrolní bod 10: Pokročilé FAQ o soukromí (část D)

Prozkoumejte hlubší otázky o právních základech, cookies, sledování, datových makléřích a vašich právech online.

Q6: Co je odkaz CCPA „Do Not Sell or Share“?

Firmy, které prodávají nebo sdílejí údaje, musí obecně nabízet odkaz „Do Not Sell or Share My Personal Information“ a respektovat signály odmítnutí, jako je GPC [4].

Q7: Udělá mě VPN anonymním?

Ne. VPN šifruje provoz k serveru VPN a skrývá vaši IP adresu před weby, ale poskytovatel VPN tento provoz vidí a cookies a fingerprinting vás mohou stále sledovat [12].

Q8: Jak poznám phishingovou zprávu?

Dávejte pozor na naléhavé výzvy ke kliknutí na odkazy, potvrzení platebních údajů nebo řešení problémů s účtem; kontaktujte firmu přes číslo nebo web, o kterém víte, že je pravý [7].

Q9: Je bezpečné používat veřejnou Wi-Fi?

Může to být riskantní. Většina webů používá šifrování, proto kontrolujte HTTPS, udržujte software aktualizovaný a používejte MFA [10]; VPN může přidat ochranu v nedůvěryhodných sítích [12].

Q10: Jaké jsou maximální finanční pokuty podle GDPR?

U nejzávažnějších porušení mohou pokuty dosáhnout 20 milionů eur nebo 4 % celosvětového ročního obratu, podle toho, která částka je vyšší [1].

Část 11: 10 faktů a postřehů z praxe o ochraně osobních údajů

Projděte si fakta z praxe o zákonech na ochranu soukromí, datových makléřích, podvodech, únicích dat a bezpečnějších návycích online.

1. POSTŘEH O SOUKROMÍ

GDPR se uplatňuje od 25. května 2018 a dává lidem právo na přístup ke svým osobním údajům, jejich opravu a výmaz [1].

2. POSTŘEH O SOUKROMÍ

Podle GDPR mohou nejzávažnější porušení vést k pokutám až do výše 20 milionů eur nebo 4 % celosvětového obratu [1].

3. POSTŘEH O SOUKROMÍ

Novela CPRA ke kalifornskému zákonu CCPA nabyla účinnosti 1. ledna 2023 a přidala právo na opravu údajů a na omezení užívání citlivých údajů [4].

4. POSTŘEH O SOUKROMÍ

Podle FTC spotřebitelé nahlásili, že kvůli podvodům přišli o 15,9 miliardy dolarů v roce 2025, oproti více než 12 miliardám v předchozím roce [6].

5. POSTŘEH O SOUKROMÍ

Od 1. ledna 2026 mohou obyvatelé Kalifornie využít bezplatnou platformu DROP a požádat datové makléře o výmaz svých osobních údajů [5].

6. POSTŘEH O SOUKROMÍ

Podle pravidel EU pro ochranu údajů se předem zaškrtnutá políčka, mlčení ani nečinnost nepovažují za platný souhlas [2].

7. POSTŘEH O SOUKROMÍ

Ve Spojeném království vám weby musí umožnit udělit souhlas s každou cookie, která není pro web nezbytně nutná [3].

8. POSTŘEH O SOUKROMÍ

GDPR vyžaduje, aby některá porušení zabezpečení osobních údajů byla ohlášena dozorovému úřadu do 72 hodin, je-li to možné [1].

9. POSTŘEH O SOUKROMÍ

NIST uvádí, že weby by neměly vynucovat pravidelnou změnu hesel a měly by nová hesla porovnávat se seznamy prolomených hesel [11].

10. POSTŘEH O SOUKROMÍ

VPN skrývá vaši IP adresu před weby, ale poskytovatel VPN může stále vidět váš provoz, proto jej vybírejte pečlivě [12].

Technické reference a zdroje

Studijní průvodce a hádanky vycházejí z oficiálních doporučení k ochraně soukromí od EU, Spojeného království, Kalifornie, FTC, NIST a EFF.

OFICIÁLNÍ A ODBORNÉ ZDROJE

[1] European Parliament & Council of the European Union. (2016). Regulation (EU) 2016/679 (General Data Protection Regulation). Official Journal of the European Union, L 119.

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj

[2] European Data Protection Board. (2020). Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679.

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-052020-consent-under-regulation-2016679_en

[3] Information Commissioner's Office. (n.d.). Cookies. ICO for the public.

https://ico.org.uk/for-the-public/online/cookies/

[4] California Privacy Protection Agency. (n.d.). Frequently asked questions (FAQs).

https://cppa.ca.gov/faq.html

[5] California Privacy Protection Agency. (2025). Delete Request and Opt-out Platform (DROP).

https://privacy.ca.gov/drop/

[6] Federal Trade Commission. (2026, March 25). FTC testifies before the Joint Economic Committee on agency's efforts to combat fraud [Press release].

https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2026/03/ftc-testifies-joint-economic-committee-agencys-efforts-combat-fraud

[7] Federal Trade Commission. (2022). How to recognize and avoid phishing scams. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/how-recognize-and-avoid-phishing-scams

[8] Federal Trade Commission. (2023). How websites and apps collect and use your information. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/how-websites-and-apps-collect-and-use-your-information

[9] Federal Trade Commission. (2024). What to know about identity theft. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/what-know-about-identity-theft

[10] Federal Trade Commission. (2023). Are public Wi-Fi networks safe? What you need to know. Consumer Advice.

https://consumer.ftc.gov/articles/are-public-wi-fi-networks-safe-what-you-need-know

[11] National Institute of Standards and Technology. (2025). Digital identity guidelines: Authentication and authenticator management (NIST SP 800-63B-4).

https://csrc.nist.gov/pubs/sp/800/63/b/4/final

[12] Electronic Frontier Foundation. (2026). Choosing the VPN that's right for you. Surveillance Self-Defense.

https://ssd.eff.org/module/choosing-vpn-thats-right-you

Klíč odpovědí: Kontrolní bod 1 - Výběr z možností

1 **Minimalizace údajů** MINIMALIZACE **Správná odpověď: A**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

Článek 5 GDPR vyžaduje, aby osobní údaje byly přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah; uživatelé to mohou napodobit tím, že budou sdílet méně [1].

2 **Reakce na únik dat** ÚNIK DAT **Správná odpověď: A**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

Po úniku dat změňte vyzrazená hesla, zapněte MFA a sledujte účty; IdentityTheft.gov nabízí kroky k nápravě na míru [9].

3 **Platný souhlas** SOUHLAS S COOKIES **Správná odpověď: A**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

Platný souhlas vyžaduje jasný potvrzující úkon po jasném poučení; předem zaškrtnutá políčka a pokračující posouvání nestačí [2].

4 **Práva podle CCPA** ZÁKON CCPA **Správná odpověď: A**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

Kalifornští spotřebitelé mohou odmítnout prodej nebo sdílení osobních údajů, a to i pomocí signálů Global Privacy Control [4].

5 **Ochrana pomocí VPN** VPN TUNEL **Správná odpověď: A**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

VPN šifruje provoz k serveru VPN a skrývá vaši IP adresu před weby, ale cookies a fingerprinting vás mohou stále sledovat [12].

Klíč odpovědí: Kontrolní bod 2 - Pravda, nebo nepravda

6 **Soukromí vs zabezpečení** SOUKROMÍ — **Správná odpověď: Nepravda**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

Souvisí spolu, ale nejsou totéž: článek 5 GDPR stanoví pravidla pro používání údajů, zatímco článek 32 samostatně vyžaduje bezpečnostní opatření [1].

7 **Územní působnost GDPR** PŮSOBNOST GDPR — **Správná odpověď: Pravda**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

Článek 3 odst. 2 se vztahuje na organizace mimo EU, které lidem v EU nabízejí zboží či služby nebo monitorují jejich chování [1].

8 **VPN a cookies** LIMITY VPN — **Správná odpověď: Nepravda**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

VPN skrývá vaši IP adresu, ale cookies, sledovací pixely a fingerprinting vás mohou stále sledovat napříč weby [12].

9 **Sdílet méně** MINIMALIZACE — **Správná odpověď: Pravda**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

Vypnutí nepotřebných oprávnění aplikací a sdílení menšího množství údajů omezuje, co lze shromáždit a později vyzradit při úniku dat [8].

10 **Odmítnutí prodeje nebo sdílení** ZÁKON CCPA — **Správná odpověď: Pravda**

POZNÁMKA PRO VYUČUJÍCÍ

Firmy, které prodávají nebo sdílejí údaje, musí nabízet jasný odkaz pro odmítnutí, například „Do Not Sell or Share My Personal Information“ [4].

Klíče slovní zásoby a hodnoticí rubrika

Hodnoticí rubrika pro vyučující: Udělte 1 bod za každé správné přiřazení (celkem 8 bodů) a kontextový termín (celkem 6 bodů).

KONTROLNÍ BOD 4: KLÍČ K PŘIŘAZOVÁNÍ POJMŮ

B 1. Právo na výmaz	A 2. Právo na opt-out	E 3. Minimalizace údajů	G 4. Šifrování
H 5. Datový makléř	D 6. Souhlas	F 7. Phishing	C 8. Sledovací cookie

KONTROLNÍ BOD 3: KLÍČ KE KLÍČOVÝM POJMŮM

1 SOUHLAS	2 DATOVÝ MAKLÉŘ	3 PHISHING	4 ŠIFROVÁNÍ
5 MINIMALIZACE	6 VÝMAZ		

KONTROLNÍ BOD 6, ALTERNATIVA: KLÍČ K PŘIŘAZOVÁNÍ SLOV

1 B – OPTOUT	2 F – SOUHLAS	3 E – DATOVÝMAKLÉŘ	4 A – VÝMAZ
5 C – MINIMALIZACE	6 G – PHISHING	7 H – COOKIE	8 D – ŠIFROVÁNÍ

POZNÁMKY K DISKUSI PRO VYUČUJÍCÍ

Klíčové pojmy:
Ověřte, že studenti umí vlastními slovy vysvětlit pojmy Právo na výmaz, Právo na opt-out a Minimalizace údajů a ke každému uvést příklad.

Případové studie:
Požádejte studenty, aby svá doporučení zdůvodnili fakty z pracovního listu, nikoli domněnkami.

Práce se zdroji:
Nechte studenty ověřit alespoň jedno tvrzení proti referencím v pracovním listu a proberte, proč se čísla, ceny a pravidla mohou v čase měnit.

Klíče k úlohám a poznámky pro vyučující

ŘEŠENÍ OSMISMĚRKY

Ř	T	T	Z	Ů	C	Ž	P	V	Ě	K	G	Ž	D	Ň
É	Ď	U	Ř	X	Q	C	H	Ú	B	S	A	Ž	O	D
L	L	O	A	Ď	Ó	Ď	I	É	G	O	I	D	S	Ř
K	E	T	N	E	I	Š	S	Ž	T	U	É	Ř	Ů	E
A	I	P	A	Á	Ř	P	H	O	Q	H	U	Y	Š	R
M	K	O	J	S	U	Š	I	Č	Ň	L	Ý	B	I	Ě
Ý	O	Š	X	W	Í	A	N	S	Ž	A	Ý	Ý	F	L
V	O	F	I	N	S	J	G	N	M	S	Ť	P	R	G
O	C	R	Ř	G	Ž	Á	Ó	Ů	Ě	Ú	C	Ý	O	Š
T	Ý	B	G	M	Ž	F	J	Ó	Q	O	X	C	V	N
A	M	I	N	I	M	A	L	I	Z	A	C	E	Á	Ž
D	Z	Ě	Ý	P	W	Ú	L	Ů	Q	B	Ó	V	N	Ť
N	F	V	Ý	M	A	Z	Ů	Č	Ý	Ú	K	S	Í	Á
X	Ž	Y	N	Š	R	X	H	P	D	Á	Č	J	Ř	V
W	X	L	Í	H	U	H	Ě	B	E	I	K	Ť	Š	V

ŘEŠENÍ KŘÍŽOVKY

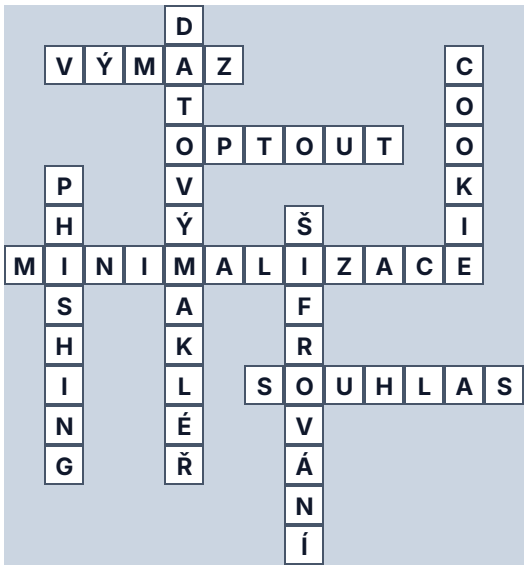

PRŮVODCE PRO VYUČUJÍCÍ K ŘEŠENÍ KŘÍŽOVKY

VODOROVNÉ NÁPOVĚDY

2 vodorovně: VÝMAZ Právo požádat organizaci o smazání vašich osobních údajů (5 písmen)

4 vodorovně: OPTOUT Právo podle CCPA zastavit prodej nebo sdílení vašich údajů (bez spojovníku) (6 písmen)

7 vodorovně: MINIMALIZACE ___ údajů: shromažďování jen toho, co je nutné pro stanovený účel (12 písmen)

8 vodorovně: SOUHLAS Svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle k použití údajů (7 písmen)

SVISLÉ NÁPOVĚDY

1 svisle: DATOVÝMAKLÉŘ Firma, která sestavuje a prodává profily lidí (dvě slova dohromady) (12 písmen)

3 svisle: COOKIE Malý soubor v prohlížeči, který může sledovat vaši aktivitu napříč weby (6 písmen)

5 svisle: PHISHING Falešné zprávy, které vás lstí přimějí prozradit přihlašovací údaje nebo údaje z karty (8 písmen)

6 svisle: ŠIFROVÁNÍ Zakódování dat tak, aby je mohl přečíst jen ten, kdo má správný klíč (9 písmen)

Klíč řešení přesmyček a šifry

Klíč k hodnocení aktivity s přesmyčkami slovní zásoby a výzvy Tajná šifra.

KLÍČ K PŘESMYČKÁM

1. AMVZÝ — **VÝMAZ**
2. EIMAMACNIZLI — **MINIMALIZACE**
3. DAAMÉKTÝŘVLO — **DATOVÝMAKLÉŘ**
4. SNGIHPHI — **PHISHING**
5. OTTOUP — **OPTOUT**
6. NRIÁVŠOÍF — **ŠIFROVÁNÍ**
7. SALSOHU — **SOUHLAS**
8. OECIKO — **COOKIE**

KLÍČ TAJNÉ ŠIFROVACÍ VÝZVY

"PŘEMÝŠLEJTE NEŽ SDÍLÍTE ONLINE"

Klíč k případovým studiím

A Případová studie 1: Žádost o smazání dat na webu

Pokyny pro vyučující

POKYNY K HODNOCENÍ

Odpovědi studentů by měly pokrýt následující body:

- Analýza scénáře: Maya, která žije ve Francii, před dvěma lety zrušila svůj účet v nákupní aplikaci, ale stále od ní dostává marketingové e-maily. Chce, aby aplikace smazala její osobní údaje na základě práva na výmaz podle GDPR.
- Doporučené postupy: Možnost 1: Maya pošle písemnou žádost o výmaz a vznese námitku proti přímému marketingu, který pak musí skončit; aplikace by měla obvykle odpovědět do jednoho měsíce [1]. Možnost 2: nejprve se odhlásí z odběru, aby měla rychle klid. Zdůvodnění: právo na výmaz není absolutní, takže si aplikace může ponechat údaje potřebné ke splnění právních povinností nebo k uplatnění právních nároků [1]. Pokud aplikace neodpoví, může Maya podat stížnost u svého úřadu pro ochranu osobních údajů [1].

B Případová studie 2: Kvízová aplikace a oprávnění

Pokyny pro vyučující

POKYNY K HODNOCENÍ

Odpovědi studentů by měly pokrýt následující body:

- Analýza scénáře: Bezplatná aplikace s osobnostním kvízem chce po Leovi jeho polohu, kontakty, mikrofon a datum narození, než může začít.
- Doporučené postupy: Možnost 1: odepřít přístup k poloze, kontaktům a mikrofonu a pak ověřit, zda kvíz stále funguje [8]. Možnost 2: pokud aplikace trvá na svém, zvolit jinou aplikaci nebo ji smazat [8]. Zdůvodnění: kvíz tyto údaje potřebuje jen zřídka a sdílení menšího množství údajů omezuje, co lze shromáždit, prodat nebo vyzradit. Leo může také pravidelně kontrolovat oprávnění v nastavení soukromí svého telefonu [8].